

DIRVA

Nr. 6

Sausis-January 15, 1961

Cleveland, Ohio

LAUKIAMA NAUJO SOVIETŲ
SPAUDIMO BERLYNE

Aiškėja, kad gen. L. Clay prezidento J. F. Kennedy specialaus atstovo lankymasis Washingtone, buvo ne vien nuomonių išlyginimas su Valstybės departamento sekretorium D. Rusk, daugiau teisių išgavimas gen. A. Watsonui, bet ir aptariamas naujo sovietų vystomo spaudimo, kad Berlynas greičiau nukristų į visišką jų kontrolę. Apie tokį spaudimą žinios jau plačiau prasiveržė, nors oficialių reikalavimų šiuo metu dar nėra paskelbta.

Tokį spaudimą Maskvoje vykdo trys didieji satelitai — Rytų Vokietijos, Lenkijos ir Čekoslovakijos vyriausybės. Jos visos labai suinteresuotos, kad Berlyno klausimas greičiau būtų išspręstas ir išspręstas taip, kaip Chruščiovas anksčiau

buvo griežtai reikalavęs, o dabar nutilęs.

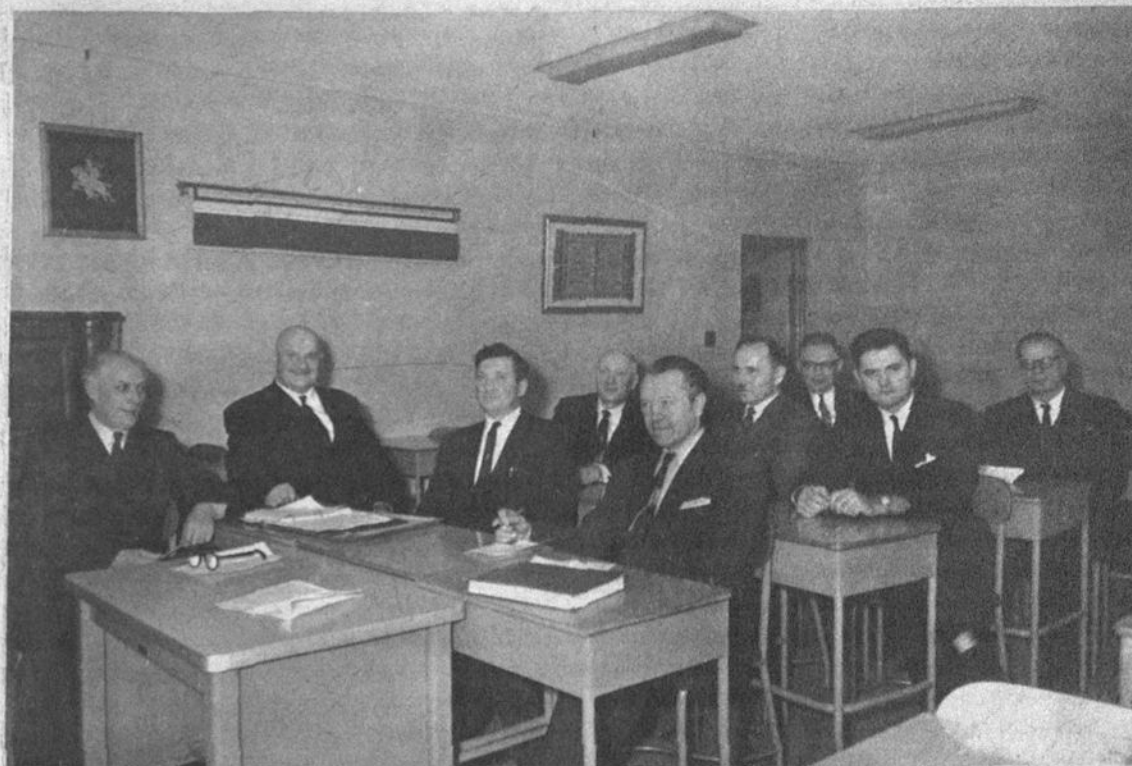
Berlyno klausimo sprendimas sovietų reikalaujama prasme, dabar esąs patogus ir Maskvai. Nors yra oficialių pareiškimų, kad vakariečiai tarpusavyje yra sutarę, bet Maskva gerai žino, kad plyšiai didžiuliai ir į juos įvairių kylį dabar esąs patogus metas.

Pasikalbėjimai JAV ambasadoriaus L. Thompsono su Gromyku, o taip pat Vakarų Vokietijos ambasadoriaus Kroll taip pat lankymasis pas Gromyką, Maskvai ir davę daugiausia medžiagos ne tik ateity kietai laikytis, tokiu nuolaidų nebedaryti, bet ir naują spaudimą išvystyti.

klauso Atlanto paktui ir ištikima Jungtinėms Tautoms, tat tose ribose bandys gerinti santykius su Sovietų sąjunga.

• Indonezijos Sukarno toliau varo propagandą Olandijos N. Gvinėjai užimti. Jis ignoravo JAV prezidento J. F. Kennedy atsiųstą dovaną helikopterį, nes JAV spaudžianti Sukarno nuo karinių veiksmų susilaikyti.

• Gynybos departamento sekretorius McNamara vyksta į Pietų Vietnamą aiškintis dėl karinės ir kitos pagalbos, kur šiuo metu vėl vystomas didelis raudonųjų spaudimas.

Lietuvių Bendruomenės Kultūros Kongreso rengimo komitetas neseniai Chicagoje buvo susirinkęs posėdžiui, aptarti artėjančio kultūros kongreso programą. Nuotraukoje iš kairės: Gaučys, Balzaras, Jasaitis, Tamulėnas, Babrauskas, Maldeikis, Vitkus, Adamkavičius ir Švedas.

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIŲ ŠOKĖJŲ PASISEKIMAS KONSULARINIO
KORPUSO TRADICINIAME ŠVENČIŲ POBŪVYJE

Sausio 6 d. Chicagoje, Mokslo ir Pramonės muziejuje įvyko Chicagoje reziduojančio konsularinio korpuso šeimų tradicinis švenčių pobūvis, kuriame antri

metai iš eilės rengimo komisijos pirmininkė ir programos vedėja buvo Lietuvos gen. konsulo žmona Juzė Daužvardienė.

Pobūvy dalyvavo gausus

būrys įvairių valstybių konsulatų tarnautojai su vaikais, kurių dauguma buvo apmokyti tautiniais rūbais.

Deklamacijų, dainų ir šokių programą atliko Peru, Vokietijos ir Lietuvos vaikai. Vokiškoms dainoms ir šokiui grojo akordeonu Vokietijos vicekonsulas Friedrich Ruth, Ateities Atžalyno šokėjai — Petrukas, Mykolas ir Juzytė Daužvardžiai (Liet. Gen. Konsulo vaikaičiai), Norbertas, Donaldas ir Teresė Trejonai, Nancy ir Katerina Banky ir Alan Pratt pašoko Agunėlę, Mikitą, Kalvelį ir Jurgelį-Meistrelį. Jiems akordeonu grojo W. Tencingeris. Atžalyno mokytoja Franciska Gramontienė vėliau pravedė bendrą visų dalyvių — vaikų ir suaugusių žaidimų ir šokių programėlę.

Įdomu buvo stebėti įvairių tautų vaikučius bešokančius lietuvišką Jurgelį-Meistrelį, kurį jie greit pramoko.

Kasmet šiose programose bandoma pademonstruoti skirtingų tautų tradicijas. Todėl šimt buvo pasirinkta Trijų karalių diena, ir ispaniškai kalbančių tautų papročius, Trys karaliai išdalino visiems vaikams dovanas. Tris karalius pavaidavo Paragvajaus konsulas F. Adler, Švedijos vicekonsulas R. Petri, ir Philipinų gen. konsulo ponios Estela Sulit vyras kapit. Sulit.

Į pobūvį atvyko angliškos spaudos reporteriai ir fotografai ir WGN televizijos stoties atstovai — filmuotojas ir radijo televizijos komentatorius Sig Sakowicz.

Programos ištraukos, įskaitant lietuvišką Mikitą, buvo perduotos WGN televizijos programoje sekmdienio vakare, 10 valandą.

ŠIANDIEN
IR RYTOJ

☆☆☆

Dažnai mėgstama sakyti, kad mūsų seneliai buvo laimingesni ir pažinojo tikrąjį gyvenimo džiaugsmą, nes jie gyveno tokiam amžiuje, kuris nebuvo panašus į mūsų.

Seniau, saulei nusileidus, krautuvės užsidarydavo ir visi eidavo miegoti.

Dabar nebėla jokio skirtumo tarp dienos ir nakties. Milijonams žmonių naktis jau nebėra poilsio. Pagaliau, žmogus dirba dieną ir naktį prie dirbtinos šviesos.

Žmogus prisitaikė prie mūsų ritmo.

Indėnų išminčiai sakydavo, kad bet koks darbas, kuris neturi asmeniškio ritmo, vargina ir ardo sveikatą.

Dabar žmogus darbuo tai ko ne savo, bet mašinos ritmą. Jis tiek mažai vaikšto, kad jam labiau reikalingas automobilis, negu batai.

Ir, nežinrnt, kad gyvena susispaudęs miestuose, jis jaučiasi vienišas ir nesocialus. Jis nebetruria draugų. Mūsų, kurioj jam tenka gyventi, jis jaučiasi kortotekos lapeliu, kurį kasdien po du kartus šlampuoja darbovietėje.

Jis valgo dažytą mėsą, chemikaliniu išbaltintus miltus ir kvėpuoja tokiu oru, jog pamatęs visas tas bacilas, kurias sutraukia į plaučius, mirtinai išsigąstų.

Einšteinas prieš mirtį yra sakęs, kad žmogus, suskaldydamas atomą, viską pasaulyje iš pagrindų pakeitė, išskyrus save. Jo mintys liko tos pačios, kurios nesutampa su aplinka. Ir jei norima išvengti katastrofos, reikia išmokyti naujai galvoti.

Mokslininkai jau siūlosi sukurti naujo tipo žmogų. Sako, jei iki 2,000 metų nepavyks, bus vėlu. Žmogui reikia naujos galvos, plieninių smegenų, kurie atlaikytų šio amžiaus ritmą, jei nenorima būti kandidatu į beprotnamį.

Mat, atominiame amžiuje negalima toliau gyventi su mūsų senelių galva...

• Dabartinis JAV vyriausybės įsistatymas siekia 298 milijonus dolerių. Šiais metais, su naujo biudžeto svarstymu, bus prašoma įsistatymą padidinti dar keliais milijonais.

• OAS — slapta karinė prancūzų organizacija Alžire, įspėjo gyventojus, kad jie apsirūpintu maistu dviems mėnesiams. Tuo davė lyg suprasti, kad Alžire prasidės didelės kovos už krašto išlaikymą su Prancūzija. Iš kitų šaltinių informuojama, kad tai desperetiškas žingsnis, kelias tik paniką.

• Iš Briuselio pranešama, kad JAV ir Europos Common Market sutarta sumažinti muitus iki 20%. Žinoma, to bus siekiama palaipsniui ir tai užsitęsia apie pusantros metų.

• Vokiečių žurnalo "Quick" paskutinį numerį Bonnos vyriausybė konfiskavo, nes jis atspausdino sensacingą straipsnį apie tai, kur vyriausybė pasislėpsianti karo atveju ir jį iliustravo fotografijomis, rodančiomis iškastus tunelius Ahr slėnyje. Žurnalo leidėjui ir redaktoriams keliama byla už valstybės paslapčių išdavimą.

• Turkijos vyriausybės pirmininkas Ismet Inonu pareiškė, kad Turkija neketina nutraukti ryšių su Vakarais ir sudaryti sąjungą su sovietais. Turkija prie-

KOLUMBIJA IR VENEZUELA LAUKIA REFORMŲ

Kolumbija ir Venezuela — didelių priešybių kraštai. Priešybės reiškiasi visose gyvenimo srityse. Čia, šalia gražių dvaro rūmų, skurdi lūšnelė. Greta nutukusios pieningos juodmargės — apšėpusi ožka vaikštinėja. Prie milžiniško, auksinėmis varpomis pasipuošusio lauko — dar didesnis dirvonuojantis plotas, sodrių varpučių ar piktžolėm apžėlęs. Derlinguose laukuose nuo moderniškų kombainų ir paskutinės mados traktorių triukšmo, rodo visas kraštas galėtų pasididžiuoti paskutiniu žemės ūkio mechanizacijos žodžiu, jei nesugadintų vaizdo, už poros kilometrų medine žagre beariąs savo sklypelį suvargęs muchacho.

Mieste, žygiuojančioje eisenoje sutiksi pagal paskutiniąsias Paryžiaus madas, pasipuošusias gražaus veido, elegantiškas senoras ar senoritas, arba iš angliškos medžiagos, gero siuvėjo apklostytom eilutėm apsivilkusius mandagiusius džentelmenus. O už keletos žingsnių, pagal laisvės ir lygybės principą, taip pat rūpestingai slenkančias ir skarus įvyniotas ant savo kupros mažus "bambinos" nešinas nevisai nusipraususias ir be jokios kosmetikos ir šukuosenos suvargusias "muchachas".

Pagal paskuainį technikos žodį nutiestame kelyje modernišku "cadillacu" išdidžiai rieda kelių tūkstančių hektarų savininkas ir tų kraštų kontrastą tame pačiame kelyje atstovaujas basas, suvargęs, ant penkių varnų panešamo asilo, bejojasis "muchacho".

Tai tipingas tropinės saulės kaitroje ir plačiuose žemės plotuose susikūręs natūralus kasdienybės paviksas. Tai gaudi socialinės nelygybės idilija ir 20 amžiaus žmonijos gėda. Tai gaudžiai tragiškos pasaulio vaizdas, kuris politikams kelia didelio susirūpinimo, o Maskvos, naujiems 20 amžiaus bajorams, yra didelė vilionė praplėsti savo valdomųjų žemių ribas vakaruose iki Ramiojo vandenyno neramių bangų.

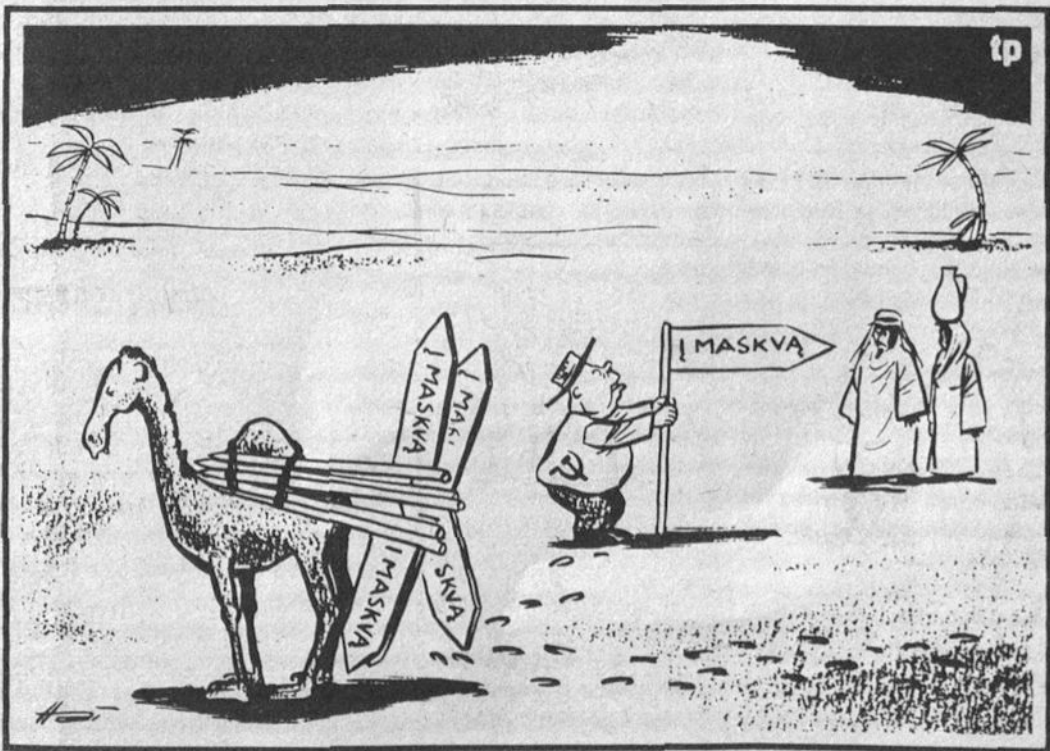
Tačiau politinė problema palikime spręsti pasaulio politikos smagenų trustui, o pasistenkime pakelti šio pavikslo uždangą, kad galėtumėm pamatyti šių šalių žmonijos socialinį veidą, jos kasdienybės didžiuosius rūpesčius ir skurdo ir vargo pasėkoje susidariusią pavojingą situaciją.

Kalbant apie Venuzuelos ir Kolumbijos socialinį gyvenimą reikia priminti, kad ten vedamoji politika yra atitrūkusi nuo gyvenimo

tikrovės. Valdantieji deklaruoja gražiais žodžiais nusuklastotą filosofiją apie laisvę, moralinių principų politikoje praktikavimą. Bet realus gyvenimas rodo, jų gyventojų nepakenčiama būklė. Gal teisingiausiai padėti gali aptarti šie C. Whight Mills žodžiai: "Skurdas reiškia neturėjimą apavų ir jis reiškia ribias kirmes, repliojančias tavo vaikų žarnose iki jo baso pado. Kasgi galėtų sakyti, kad tai gyvenimas vargingoje lūšnyje: purvinomis grindimis, kiauuru stogu, atviru virimui židiniu, apie kurį kosėdami dūmuose grūdasi jos įnamiai".

Tai kasdieninis kaimo žmonių vaizdas. Ir jei mes atsiminsime, kad Kolumbijoje 8,123 savininkai valdo daugiau kaip 33% visų dirbamų plotų. Tuo tarpu daugiau kaip pusė milijonų šeimų yra pasiskirstę 3,5% plote ir daugiau kaip du milijonai kaimiečių yra visiškai bežemiai.

Panaši žemės pasiskirstymo padėtis yra ir Venuzueloje. Suprantama, kad šitoks socialinis neteisingumas, skatina vargšus ieškoti geresnio gyvenimo išeities. Todėl kalbant K. Markso žodžiais: "Kad per daug yra žmonių, kurie nieko daugiau ko prarasti neturi, išskyrus savo pančius". galima suprasti jų nuotaikas. Todėl šitokiuose kraštuose labai greitai galima įžiebt revoliucijos kibirkštis. O prie to reiškinių dar skatina ir ta aplinkybė, kad tų kraštų žmonės, pagal savo (Nukelta 12 psl.)

SOVIETŲ "PARAMA" AFRIKOS VALSTYBĖMS PRAVESTI KELIUS...

MŪSŲ SODYBOS SKYRIUS DIRVOJE

Dirvoje pradėdame naują skyrių — Mūsų sodyba. Šiame skyriuje skaitytojas ras žinių apie savos sodybos, atseit savų namų, savo kiemo, savo sklypo, savo sodo, gėlių ir medžių priežiūrą, gražesnę susitvarkymą ir lietuvišką patrauklumą.

Tokio skyriaus buvome prašomi. Mat, lietuviai mėgsta gyventi savuose, o ne nuomoduose namuose. Mėgsta darželių, gėles. Ir mėgsta, kad visa tai gražiai atrodytų.

Šis skyrius nebus dažnas, bet jame ras tokių žinių, kad lietuvių sodyba būtų tvarkinga, graži, patraukli ir maloni.

Šios savaitės penktadienio numeryje ir bus pradėtas Mūsų sodybos skyrius.

Rinkiminės kampanijos metu, kad gautų daugiau balsų, Hitleris nevengdavo paglostyti vaiko žandėlį.

Jei Hitleris būtų laimėjęs karą... (15)

Į valdžią per mažasias duris

Hitleris grįžo iš pasimatymo su Schleicheriu įsitikinęs, kad jam pavyko Schleicherį prikalbinti savo programai, ir geroj nuotaikoj įšvyko į savo vilą Obersalzberg.

Gruodžio 2 d. Kurt von Schleicher tapo kancleriu ir pasiūlė Gregoriui Strasserio vicekanclerio ir Prūsijos ministerio pirmininko vietą, tuo tikėdamasis nacių tarpe sukelti skilimą, nes Strasseris buvo partijos antrasis numeris po Hitlerio, tikėjo į tautinį socializmą ir buvo populiariausias už Hitlerį. Būdamas partijos organizacinio vadu jis palaikė ryšius su visais provincijos nacių vadais, kurie atrodė jam buvo ištikimi.

Schleicher manė, kad naciai yra bankroto išvakarėse. Fritz Thyssen buvo įspėjęs lapkričio mėnesį, kad jis daugiau partijai nebe mokės kontribucijos ir beveik partijos išlaidų nebebuvo pinigų mokėti tarnautojų algoms ir išlaikyti S. A. vyrus, kuriems vieniemis reikėdavo pusterčio milijono markių kas savaitę. Spautuvinių, kurie spausdino nacių laikraščius ir brošiūras grasino sustabdyti mašinas, jei neapmokės pavélinatas sąskaitas. Goebelsas žiūrus sunkumus aprašė savo dienoraštyje lapkričio 11 d.

"Finansinė padėtis, rašė Goebelsas, yra beviltiška. Vien skolos." Ir gruodžio mėn. jis apgalvestas, kad buvo priversti sumažinti algas.

Pagaliau Thuringijos provincijos rinkimuose, kurie įvyko gruodžio 3 d., kada Schleicher iškviėtė Strasserį, naciai prarado 40% balsų. Buvo aišku, bent taip galvojo Strasseris, kad naciams niekad nepavyks paimti valdžios rinkimų keliu. Tad jis patarė Hitleriui atsisakyti nuo savo politikos "viską arba nieko" ir imti tai ką galima gauti, įeiti į Schleicherio koalicinę vyriausybę, kitaip partija išnyksianti.

Gruodžio 7 d. Hitleris ir Strasseris susitiko Kaiserhofe ir jų pasikalbėjimas virto aštriu ginčiu. Hitleris apkaltino savo pirmąjį leitenantą bandant jam smogti į nugarą, norint pašalinti iš partijos vadovybės ir likviduoti nacių partiją. Strasseris energingai neigė kaltinimus prisiekdamas, kad jis esąs lojalus, bet kaltino Hitlerį, kad jis su savo politika vedas partiją į pražūtį.

Grįžęs į Excelsior viešbutį, Strasser parašė Hitleriui laišką, kuriame pranešė, kad pasitraukias iš visų pareigų partijoje. Laiškas, kurį Hitleris gavo kitą dieną, anot Goebelso, padarė sprogusios bombos įspūdį. Atmosfera Kaiserhofe buvo panaši kapinėms.

"Vakare, rašė Goebelsas, Hitleris atėjo pas mus. Jis buvo be nuotaikos. Dr. Ley paskambino pranešdamas, kad padėtis partijoje blogėjanti kas valandą. Hitleris turėjo tuojau pat grįžti į Kaiserhofą.

Goebelsas irgi buvo paprašytas kartu vykti. Antrą valandą ryto Strasseris išdėstė savo pažiūras

ras rytiniams laikraščiams, kurie pradėjo rodytis gatvėje. "Išdavystė! Išdavystė!" -- rėkė Hitleris.

Ilgas nakties valandas jis vaikščiojo pirmyn ir atgal po kambarį. Jis jautėsi įžeistas. Paskui sustojęs pasakė: Jei partija žlugs, tai per sekančias tris minutes aš nusišausiu iš revolverio.

Partija nežlugo ir Hitleris nenusižudė. Frick, Hitlerio pavesas, ieškojo Strasserio po visą Berlyną, nes Hitlerį tikino, kad reikalinga susitaikyti, norint išvengti katastrofos. Bet Strasseris, kuriam viskas buvo įgrįsė, išvyko atostogų į saulėtą Italiją.

Hitleris visad džiaugdavosi, kai savo priešininkai surasdavo silpną vietą, tad jis smogė greitai ir griežtai. Politinę partijos organizaciją, kurią Strasser buvo išdirbęs, jis paėmė į savo rankas, paskirdamas Koelno gau-leiterį dr. Ley savo adjutantu. Strasserio draugai buvo nušalinti iš vadovybės vietų ir visi partijos vadai iššaukti į Berlyną turėjo pasirašyti naują ištikimybės Hitleriui priesaiką, ką visi nemurmėdami ir padarė.

Savaitei praslinkus, kai Schleicher nuvertė von Papeną, šis pradėjo tiesti savo intrigų tinklą. Jis pasimatė su Koelno bankininku baronu Kurt von Schroederiu, kuris finansavo nacių partiją ir pasiūlė suorganizuoti slaptą susitikimą su Hitleriu. Abu vyrai susitiko Schroederio viloje sausio 4 d. Tai buvo svarbus momentas nacių vadui. Viršžmogiško kantrumu jis išlaikė partiją po Strasserio pasitraukimo, važinėdamas po kraštą ir per dieną tris ar keturias kalbas pasakydamas mitinguose, pergrupuodamas partiją skyriuose. Bet partijos kasa buvo tuščia ir daug kas sakė, kad viskam atėjęs galas.

Kas buvo kalbama, tiksliai nežinoma. Bet manoma, kad Schroederio parodymas Nurembergo teisme yra arčiau tiesos. Jis sakė, kad Papen pasiūlęs pakeisti Schleicherio vyriausybę Hitlerio - Papen vyriausybę, kurioje abu vyrai turėtų lygią valdžią. Iš to pasimatymo paaiškėjo, kad Vokietijos finansininkai sutikę padengti nacių skolas, nes jie nusivėlė Schleicheriu, kuris pradėjęs flirtuoti su darbininkų unionomis.

Tą pačią dieną, kai Hitleris ir Papen posėdžiavo su Schroederiu Koelne, Schleicher išrūpino Strasseriu, grįžusiam iš Italijos, pasimatymą pas Hindenburgą. Ir Strasser išreiškė norą įeiti į Schleicherio vyriausybę. Tas nutarimas įnešė sujudimą nacių tarpe, kurie Lippe valstybėlėje buvo pasiruošę visomis jėgomis vietos rinkimams. Visi pripažino, jei Strasser įeis į vyriausybę, partijai bus didelis smūgis.

Panašiai galvojo Schleicher. Ir kai sausio 15 d. pas jį atvyko vizitui Austrijos teisingumo ministeris Schuschnigg, jie

sutarė, kad Hitleris nebekelia problemos ir jo sąjūdis nustojo būti politiniu pavojumi. Ir viskas dabar lieka tik praeities prisiminimai.

Bet tą pačią dieną, kai Schleicher su Schuschnigg džiaugėsi Hitlerio žlugimu, naciai Lippe valstybėje laimėjo rinkimus. Tai nebuvo didelis dalykas. Bendras balsų skaičius siekė tik 90,000 iš kurių naciai gavo 38,000, tik 39% pakeldami 17% savo buvusioj valstybėj laimėjimą.

Bet Goebelso propagandos aparatas iš to mažyčio dalyko padarė milžinišką pergalę, ir kas keisčiausia, ši propaganda sujaudino didelį skaičių konservatorių, įskaitant ir Hindenburgo patarėjus, tarp kurių buvo valstybės sekretorius Meissner ir prezidento sūnus Oskar.

Sausio 22 d. vakare Meissner ir Oskar von Hindenburg slaptai apleido prezidento rūmus, ir kad niekas nepastebėtų, pasisamdę taksi, nuvažiavo į priemiestį pas vieną, iki to laiko dar nežinomą nacį -- Joachim von Ribbentrop, kur susitiko su Papenu, Hitleriu, Goeringu ir Frick.

Anot Meissner, Oskar von Hindenburg iki to vakaro priešinosi bet kokiui susitarimui su naciiais. Hitleris tai, matyt, žinojo, nes pareikalavo su juo pasikalbėti "prie keturių akių".

Ką Hitleris pasakė prezidento sūniui, kuris niekad nepasižymėjo nei dideliu protu nei asmenybe, nežinoma. Manoma, kad Hitleris sumaišė pasiūlymus su grasinimais, žinant kokį vaidmenį suvaidino Oskar Rytų Vokietijos pagalbos organizacijoje, kur šimtai stambių žemvaldžių praturtėjo iš vyriausybės "pa-skolų". Šitame skandale netiesioginiai buvo įtrauktas prezidentas, nes žemės plotai, kurie jam buvo padovanoti Rytinėje Prūsijoje, skaitėsi nelegaliai pervesti jo sūniui. Žinoma tik tiek, kad už kelių mėnesių 2,000 hektarų žemės, atleisti nuo mokesčių, padidino Hindenburgo giminės ūkį prie Neudeck ir 1934 m. Oskar buvo pakeltas brigados generolu.

Grįžtant į prezidentūrą, Oskar pasakė Meissneriui, kad prieš Hitlerį negalima kovoti ir nacių reikia įsileisti į vyriausybę.

Dabar Hitleriui liko tik sužavėti tėvą. Ir Papen tą rolę atliko.

Sausio 23 d. Schleicher nuvykęs pas Hindenburgą pasakė, kad jis negalys Reichstage surinkti didžiulios, reikalaujo paleisti Reichstagą ir sudaryti vyriausybę, kuri prilygtų "karinei diktatūrai".

Hindenburg įsakė jam atnaujinti pasitarimus, kad susidarytų didžiuliam parlamente. Tai reiškė Schleicherio galą.

Sausio 28 d. jis įteikė prezidentui savo vyriausybės atsistatydinimą.

"Mano viena koja jau karste, ir aš nežinau, ar danguje vėliau nesigailėsiu šio momento" -- pasakė Hindenburgas nusivilu-

KODĖL AMERIKA YRA IŠSIGANDUSI?

Atsakydamas į tokį klausimą, kolumnistas Fr. Ginder šitaip pradeda: "Jis gimė Center, Point, Texas, 1909 m. Augo aukštas ir tiesus, mylėjo arklius ir kareiviamą. Turbūt todėl -- jis ir baigė West Point 1931 m.

"Jis buvo Schofield kareivinėse, Havajuose, kai vokiečiai įžengė į Lenkiją. Po to buvo grąžintas atgal į Ameriką, dalyvavo greitam perorganizavime iš arklų traukiamų į mechanizuotas divizijas JAV kariuomenės. Tačiau jis buvo per daug vitalus, kad užsidarytų kuriame nors siauram artilerijos dalinyje. Komandavimas? O, tai ir buvo jo menas! Todėl jis ir tapo vadovaujančiu karininku vadinamoj "First Special Service Force" kanadiečių ir amerikiečių karių, nebijousių kautis prieš šu akis į akį.

Turėjo išmokyti naudotis parašiotu. Pirmiausia, jis paklausė seržanto: "Kaip jūs užsidedate šitą dalyką?" Tik jam parodžius, už keletos minučių, jis jau išsoko iš skrendančio lėktuvo...

"Jis ir jo vyrai narsiai kovoję itališkajam pusiasaly -- Anzio, Aleutuose, orinėse kovose Norvegijoje. Už tai jo krūtinę puošia daug ordinų kaspinių.

"Pagaliau, taikos metas vėl... Tada -- nuvyko į Korėją. Vadovavo pėstininkų pulkui, o vėliau -- vėl narsiai kovėsi su priešu... Tad, kas gi jis, pagaliau? O gi --

MAJOR GEN. EDWIN A. WALKER

Dabar -- jau jis... atsargoj. Tačiau, pakalbėkime ir dar truputį apie praeitį. Apie tai ir, konkrečiai, apie gen. E. A. Walker -- karštą plunksna rašo "The Richmond News - Leader". Ir rašo, ką generolas rado Vakarų Vokietijoje, kai jis buvo tenai paskirtas 1959 m.

"Tenai jis rado tą patį švelnumą, tą patį betikslumą, kurį šimtai profesionalų karių buvo pergyvenę anksčiau savam krašte, besimaudydami pasyviai liberalizme ir nežinodami pagrindinių savo tikslų.

"Jis tenai pradėjo kalbėti kiek daugiau apie komunizmą, aiškindamas draugams ir eiliniams kariaus, kas jis yra, kokiomis priemonėmis jis talkostis pasmaugti savo priešu ir t.t.

O už šitas pastangas -- kas gi toliau? Generolas Walker, pirmiausia, buvo suspenduotas savo pareigose. Po to -- jis pats pasitraukė iš kariuomenės, kad toliau galėtų tarnauti tikresniam tikslui -- tiesai...

"Po to -- Generolas Walker greitai pasidarė kontraversiniu centru. Vieniems jis šandien herojus, kitiems -- "dešiniojo sparno ekstremistas"...

APIE "EKSTREMISTUS" IR "FANATIKUS"

Tačiau, jeigu gen. Walker yra ekstremistas, tai šandien atrodo, jau pusė viso milžiniško krašto -- Amerikos yra ekstremistai. Tokiu būdu -- situacija ir pasidaro tarytum kvailoka,

siam generolui.

"Po šitos išdavystės, maršale, aš nebesu tikras, kad jūs paklūsute į dangų", -- atsakė Schleicher.

Kitą dieną Hindenburgas pavedė Papenui informacinę misiją, sužinoti apie galimybes sudaryti vyriausybę, kuriai pirmininkautų Hitleris.

1933 m. sausio 30 d. Hitlerio vyriausybė buvo sudaryta.

Tokiu būdu jis į valdžią atėjo per mažasias duris, per politines derybas su senojo režimo reakcionieriais, kurie nenorėjo pagalluoti, kad buvęs Vienos valkata, smarkus revoliucionierius, pasidarytų Vokietijos kanclerius.

Svarbiosios ministerijos buvo duotos konservatoriams, kurie galvojo "surišę" nacių. Kitos ministerijos buvo patikėtos "specialistams". Papen buvo paskirtas vicekancleriu ir Prūsijos ministeriu pirmininku. Jis galvojo, kad su seno prezidento ir konservatorių parama, dominuos vyriausybėje.

Bet šis politikas blogai pažinojo Hitlerį. Tiesa, niekasta Hitlerio gerai ir nepažinojo.

Kitame numeryje: REICHSTAGAS DEGA...

Generolas Walker

nes daug kas nori klausiti: "Kas gi nustato standartus, kas išdirba taisykles, kuris asmuo yra "dešiniojo", kuris -- "kairiojo" sparno, kuris "vidurio" ir kuris, pagaliau, "ekstremistas"?...

Dekanas Clarence Manion, kalbėdamas Pittsburghe, prieš keletą savaičių ir davė tam tikrų nurodymų bei paaiškinimų. O čia minimas dekanas tai jau tikras oratorius, maždaug tokios klasės, kaip vyskupas Sheen. Kada jis kalbėjo, Frank Ginder teigia, "aš žiūrėjau perpildytoj auditorijoje į vieną ir į kitą pusę, klajojau akimis po didžiulę žmonių jūrą ir -- ką gi aš mačiau? O gi tenai mačiau ir vietinės plieno darbininkų unijos prezidentą, ir pensininką pramonininką, ir savininką didelio fabriko, skelbimų agentūros vedėją, esantį didelės spaustuvės namuose, labai gerą advokatą, vie-

Kolumbija...

(Atkelta iš 1 psl.)

būdo savybes yra linkę greitai naują judėjimą sekti ir jį remti.

Kolumbijoje ir Venezueloje nekontroliuojamas stambus ūkis turi lemiamos įtakos valstybei ir politikai. Rinkas ir ūkiškojo gyvenimo interesus yra užvaldę atskiri asmenys, ar siauros grupės. Vaizdžiai tariant, valstybė ir visuomenė yra pavirtusi galingųjų ūkininkų grupių intereso grobiu.

Pokarinės ūkiškosios ir politinės išdavos tuos kraštus paskatino ieškoti tobulesnio ūkinio susitvarkymo ir lankstesnės politinės valdymosi formos. Suprantama, kiekviena naujovė vertė peržiūrėti vidaus gyvenimo ūkinis santykius ir ieškoti priemonių esamas negerovės šalinti. 1948 metais balandžio mėnesį Kolumbijoje, Bogotos mieste, įvyko Pietų Amerikos Valstybių ir JAV konferencija, Monreos doktrinos dvasioje. Kilusios riaušės Bogotos mieste konferencijos darbą nutraukė.

Vėliau tyrinėjant riaušių priežastis, gautieji duomenys įrodė, kad į tą riaušių darbą buvo įsimašiusi ir Sovietų Sąjungos ambasada. Šis įvykis baigėsi tuo, kad S. S.-gos ambasada turėjo apleisti Kolumbijos kraštą.

Riaušių vadai, bijodami atsakomybės prieš teisumą, pasislėpė ir pasitraukė į Andų kalnus. Tuo būdu susikūrė tariamieji partizanai, kurie tuose kraštuose vadinami populiariu "bandolerų" vardu.

Todėl kalnų "bandolerų" keliamas šūkis -- Kova su stambiaisiais kapitalistais, noras visiems žmonėms atnešti laisvę, teisingumą ir gerovę yra žavintys pažadai, kurie skurdžiąją visuomenės dalį vilioja ir patraukia.

Šiuo atveju tų kraštų kiekvienos naujos vyriausybės politika turi skaitytis su savo krašto visuomenėje esamais sunkiais suderinamais interesais. Gerinti

ną kitą kunigą, eilę pažįstamų studentų ir t.t. ir t.t." -- Ar tai jie visi fanatikai ir ekstremistai? -- klausia Fr. Ginder. -- Ar tie, kurie kalbėjo (prieš komunizmą) taip intemptai klausėsi ir taip entuziastingai ir nuoširdžiai plojo, tikrai jau "ekstremistai"?... Ar?...

IŠVADA

Esą, jau daugelį metų mūsų tautinė politika buvo tvarkoma ir diktuojama vadinamųjų "kairiasparnių" vadovų. Jie tvarkė, kaip norėjo, nežiūrint dešiniųjų protestų. O rezultatai? Mes matėme, kaip Amerika nuoširdžiai išsaugojo komunistinį režimą Sovietų Sąjungoj. Tai ypač jam padėjo diplomatinis to režimo pripažinimas. Toliau, Amerika išsaugojo sovietiją nuo visiško ekonominio bankroto su... \$11 milijonų vadinamos "lend-lease" paskolos. Ji -- ta pati Amerika, ne kas kitas, atidavė raudoniems atominės bombos paslaptis, privertė pabėgėlius grįžti į komunizmą pražūtį už geležinės uždangos ir t.t.

Negana dar ir to. Apleido Lenkiją ir Rytų Europą, leisdamą tenai įsiviešpatuoti raud. imperijai, suteikė sąlygas komunistams įsigalėti Kinijoje, nesuteikė jokios pagalbos sukilėliams patriotams Poznanėje, Rytų Berlyne ir Vengrijoje. O ir dabar paremia komunistus, spaudžiančius olandus iš Indonezijos, padeda puliti anti-komunistinę Katangą. Ir taip didžiulė eilė tokių darbų...

Tad, tokiais padėčiais esant, kaip gi nebus išsigandusi pati Amerika ir Amerikos gyventojas -- amerikietis?...

P.A.

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO --
"ALMA MATER"

skurdžiosios visuomenės padėti, turtingųjų sąskaiton yra sunkiai išsprendžiama problema. Juo labiau, kad turtingieji nerodo noro nusilenkti vykstančiam socialinio judėjimo faktui, kuris gali turto lių fanatizmą palaidoti Fidel Castro stiliaus revoliucijos bangose.

Ir jei praeitų metų pabaigoje J. A. Valstybių prezidentas J. Kennedy skrido į Venezuelą ir Kolumbiją, tai ne pasivažinėjimo malonumų vedinas ir ne mandagumo vizito skatinamas, bet didžiųjų ateities pavojaus rūpesčių verčiamas. O tie rūpesčiai labai aiškūs. Juk Venezuela yra trečioji valstybė pasaulyje naftos produktų gamyboje. Gamybos procese dalyvauja J. A. Valstybių kapitalas. Kolumbijoje JAV kapitalas turi koncesiją aukso ir platinos kasyklose ir daug kitokių pelningų įmonių.

Ir galbūt geriausiai didžiąją dramą įtampą atskleidžia J. A. Valstybių prezidento 1961 m. gruodžio mėn. 16 d. Bogotos mieste pasakyti žodžiai: -- Jau yra rimtų momentų išsizadėti dalies savo žemės ir turtų, kad netektų vėliau prarasti visų turimų gėribių.

Ign. Andrašiūnas

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Miezėlis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Verta rimčiau susirūpinti

Po ranka neturima paskutinių davinių, kiek šiuo metu SLA turi narių. Tik gerai žinoma, kad narių skaičius prieš kelerius metus buvo pradėjęs kristi. Vykdomi vajai, esą, narių mažėjimą papildė ir dabar vėl esama apie 12,000.

Pilnas dvylika tūkstančių, ar kiek mažiau, ne taip jau svarbu. Svarbiau, kad šią lietuvių organizaciją galima vadinti nariais ir turtu didžiausią. Narių tūkstančiai, o turto milijonai.

Kaip žinia, šios didžiausios ir turtingiausios organizacijos vadovybė renkama kas dveji metai. Tokie rinkimai įvyks ir šiais 1962 metais. O paruošiamieji darbai, atseit kandidatų parinkimas, įvykęs praėjusių metų gruodžio mėnesį.

Šiuo metu jau žinoma tų kandidatų parinkimo, arba kaip pati SLA vadina, nominacijų duomenys. Juos čia spausdiname, kad skaitytojai galėtų geriau įsigilinti į susidariusią būklę.

Iš skelbiamų nominacijos davinių matyti, kad balsavimuose dalyvavo tik apie 1800 narių. Tai sudaro tik 15% visų narių skaičiaus.

Iš ankščiau spausdinto Dirvoje pranešimo (Dirvos Nr. 1 — sausio 3 d.) skaitytojai dar atsimena, kad nominacijoms tebuvo pasiūlytas tik vienas kandidatų sąrašas. Ir tame sąraše buvo surašyti tik dabar taryboje esantieji asmenys. Niekas kitas jokio kandidatų sąrašo nepasiūlė. Tik atsirado keli pavieniai asmenys, bet ir tie mažai kam žinomi.

Balsavusių procentą reikia laikyti nepaprastai mažą.

Kai kuriems tarybos narių postams, kaip pirmininko ir įždininko, net konkurencijos nebelieka. Mat, kandidatai, nominacijose nesurinkę nė 3% balsavusiųjų balsų, negali savo kandidatūros toliau statyti. Pagal balsavusiųjų skaičių tie 3% sudaro bent 54 balsus. Į pirmininko vietą antras kandidatas, pagal balsų daugumą, gavo tik 14 balsų, o į įždininko vietą antras kandidatas gavo tik 39 balsus.

Ne ką daugiau balsų gavo ir kiti antriniai kandidatai. Bet jie vis dar surinko tuos reikalaujamus 3% balsų ir toliau galės kandidatuoti.

Kodėl taip yra? Ar tie tarybos postai nesvarbūs? Ar jie kandidatuojančiam nuostolingi? Ar kuri kita priežastis įsimitė, kad nariai pasidarė tokie apatiški ir nebesidomi sava didžiausia ir turtingiausia organizacija?

Dalis priežasčių buvo pasakyta jau minėtame rašinyje. Bet dalis dar ir nutylėta. O ta nutylėtoji dalis gal ir pati svarbiausia.

Kažkaip atsitikdavo, kad i SLA pildomąją tarybą daugelį metų niekas kitas nebūdavo išrenkamas, ko nenorėdavo SLA pildomosios tarybos narių dauguma. Kai kas net sakydavo, kad be sekretoriaus palaikinimo net neverta išrinkimo laimės bandyti...

Prieš kelius metus, mirčiai talkinant, SLA pildomosios tarybos narių sudėtis pradėjo keistis. Taigi, normaliai atrodo, kad kandidatams laimė bandyti atsirado naujų galimybių. Bet susigundžiusiu nepasirodė. Matyt, atsirado kitų priežasčių, kurios taip pat nepatinka. Ir taip toliau žengiamo i bekonkurencinį merdėjimą.

Tokiai didelei ir turtingai organizacijai tai jau tikrai nekokia atestacija. Ir dėl tokios būklės patiems nariams verta rimčiau susirūpinti.

B. G.

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS NOMINACIJŲ DUOMENYS

Prezidento pareigom:

P. P. Dargis	1,686
S. Gegužis	14
J. Virbalis	10
S. Jokubaitis	10

Viceprezidento:

S. Gegužis	904
S. Jokubaitis	603
A. Wells	88
J. Balchiukonis	88

Sekretoriaus:

B. Pivaronienė	1,548
V. Čiapas	63

Įždininko:

Nora Gugienė	1,518
J. Gedmintas	39
E. Mikužutė	26

Ižo globėjų:

E. Mikužutė	1,316
S. Bredes	1,156
N. Bayoras	509
J. Budvytis	72
J. Andriulionis	33
J. Gedmintas	30

Klaipėdos šaulių rinktinės vaidintojų grupė, vaidinusi 1933 m. sausio 14 d. šaulių namuose. Nuotraukoje iš kairės: O. Mikulskienė, kpt. Kukutis, V. Zakarevičius, Peterienė. Dešinėje sėdi E. Rastenis ir pirmas iš dešinės stovi E. Karnėnas.

LIETUVIŲ VEIKLA KLAIPĖDOS KRAŠTE

Lietuvių tauta, aušrininkų ir varpininkų dvasiniai paruošta nepriklausomam gyvenimui, 1918 m. dar turėjo sunkumų valstybinį aparatą organizuojant. Bet tie sunkumai lengvėjo, greitomis ruošiant įvairių specialistų kadrus iš jaunų žmonių, kilusių iš sveiko lietuviško kaimo. Ir kai

1923 m. reikėjo perimti valdžios įstaigas Klaipėdos krašte, Kaunas jau buvo pajėgus suorganizuoti atitinkamus kadrus, paliekant savo vietose atrinktus lietuviškos kilmės pareigūnus iš buv. vokiečių administracijos. Autonominiame Klaipėdos krašte Lietuvos vyriausybė pilnai

kontroliavo tik pasienio apsaugą, geležinkelius, paštą, telegrafą ir telefoną, uostą, vidaus saugumą, valiutą. Kitos sritys Klaipėdos krašto direktorijai priklausė. Centrinei valdžiai atstovavo gubernatorius. Savaimė suprantama, kad centrinei valdžiai rūpėjo visos sritys, ypač švietimas, kad daugumoje lietuviškame krašte nebūtų toliau vykdomas vokietinimas.

Atsimerant buvusios Vokietijos valstybinę įtaką, Klaipėdos krašte tarnaujantiems lietuviams ir be specialių pamokymų buvo aišku, kad jie ten yra ne vien samdiniai. Todėl nestebėtina, kad, pradedant eiliniu laiškiniu geležinkeliečių ar pasieniečių, beveik visi lietuviškos dvasios pareigūnai jungėsi į lietuviškas organizacijas ir daugiau ar mažiau buvo aktyvūs visuomeniniame bei kultūriniame veikime. Pažymėtina, kad nuo pareigūnų iš Didžiosios Lietuvos neatsiliko ir lietuvininkai pareigūnai, turėję teigiamos įtakos į vietos gyventojus.

Taip Klaipėdos krašte atgijo ir sustiprėjo vietinės lietuviškos organizacijos ir atsirado veiklūs Didž. Lietuvos organizacijų padaliniai. Pagyvino savo veikimą Mažosios Lietuvos kultūrai remti draugija Aukuras su savo muziejum, vieša biblioteka ir atskvietusi valstybinio teatro padalinį, 1935 m. net operą suorganizavusi. Veikė Lietuvių ūkininkų draugija. Įsisteigė Lietuvių mokytojų draugija. Iškilė Mažosios Lietuvos tautinio jaunimo sąjunga Santara. O Lietuvių visuomenės sambūris jungė visus kovoję prieš vokietininkus, greta lietuvių darbininkų s-gos ir paminėtos Liet. ūkininkų dr-jos.

Atskiro dėmesio verta Klaipėdos šaulių rinktinė su šaulių būriais visame krašte. Jos globoje veikusi Klaipėdos krašto giedotojų draugija turėjo kelio-lika puikių chorų, iš kurių ypač reprezentatyvus buvo centrinis choras Klaipėdoje, kuriam vadovavo muzikai: Antanas Vaičiūnas, Stepas Sodeika, Alfonsas Mikulskis ir protarpiais kiti dirigentai. Giedotojų chortinklas įgalino net kelias dainų šventes Klaipėdoje ir šilutėje surengti. Greta šių chorų, Klaipėdoje veikė šaulių vyrų, Aidos, Vaidilutės, Pedagoginio instituto ir kiti chorai. Paminėtinas Donelaičio gimnazijos choras Pagėgiuose.

Sporto srityje labai aukštai stovėjo Klaipėdos sporto sąjunga (KSS), kurios A lygos futbolo komanda buvo žinoma visoje Lietuvoje. Jos rungtynės su vietine vokiečių stipria komanda (Spielvereinigung) į puikų Klaipėdos miesto sporto stadioną minias lietuvių ir vokiečių sutraukdavo. Gana reprezentatyvi buvo ir KSS teniso komanda.

Vandens sporte, kuriame nuo seniau vokiečių klubai stipriai laikėsi, lietuvių pradžioje tik Jachtklubas ir jūrų skautai būdžiai atstovavo, dažnai su savo jachtomis ir kitus Baltijos jūros pakraščius pasiekdami, kaimyninių valstybių regatose dalyvaudami. Tik vėliau, Santarai savo

NIKO IDOMAUS JOJE
NERADAU

Perskaitęs Sauliaus Šimoliūno ilgą straipsnį "Vežio juosta -- dabar daugiausia perkama knyga (žr. "Dirvos" 1961 m. 145 nr.), nutariau susipažinti su ta garšenybe, Henry Millerio knyga "Tropic of Cancer" (Vežio atogrąža, bet ne juosta).

Prisipažinsiu, kad neturėjau kantrybės jos iki galo perskaityti, nes nieko idomaus joje neradau: nei idomių asmenybių arba tipų, nei turinio arba intrygos, nei lakų minčių arba idėjų. Tai tik pikto ir viskuo nusi-vylusio žmogaus burnojimas, berniškas pliauškimas be jokio saiko ir skonio.

Reikia pripažinti, kad paprasti mūsų kaimo bernai apie tuos pačius dalykus mokėdavo, gerokai paėmę ant danties, su daug didesniu sąmojomu ir originalumu išsireikšti. Visi žinome, kad daug kam karts nuo karto užaina noras stipriai nusikeikti, tačiau skaityti panašius dalykus perbe-veik tris šimtus puslapių -- tai jau labai nuobodus dalykas.

Sakoma, kad tai esąs autoriaus dienoraštis iš Paryžiaus laikų, kai jis ten nuvyko iš New Yorko apie 1930 metus ir bastėsi be pinigų ir be galimybių pažinti ką nors daugiau, kaip Paryžiaus padugnes. Čia prisimena kitas panašus atvejį, Knutas Hamsunas ir jo autobiografinis veikalas "Badas". Jame tuojau atsispindi didelis rašytojo talentas, Millerio veikalas -- tik manierizmas, jis pliauškia ir skeryčiojasi, kaip cirko klounas.

Nebūdamas rašytojas ar kritikas, nutariau savo įspūdžius pasitikrinti su specialistais. Mano kaimynas, Marylando u-to literatūros profesorius, trumpai ir aiškiai pasakė: "The book is neither instructive, nor entertaining". Žinoma, apskritus biznierių visados moka įpiršti falšyva prekę. Tad labai galia, kad S. Šimoliūnas rado reikalingą šią knygą taip karštai sidlyti skaitytojams, kai yra tūkstančiai tikrai gerų veikalų. Jei redaktorius būtų perskaitęs nors pirmus penkis tos knygos puslapius tai esu tikras, kad tos recenzijos nebūtų spausdinęs.

DR. JONAS BALYS,
Washington

ĮVYKO NETIKSLUMAS

Leiskite atkreipti jūsų dėmesį į Dirvos (Nr. 148 - 1961) laidos pirmame puslapyje pasitaikiusį netikslumą. Ten paminėta, kad Katalikų Bažnyčios Eku-menine Taryba, iki šiol jau turėjusi 20 suvažiavimų, pirmą kartą tokiame posėdyje susirinko 1869-70 metais. Tai netikslu, nes kaip tik tais metais įvyko pas-kutinis (t. y. XX) suvažiavimas.

Manyta, kad ryšium su popiežiaus neklaidingumo dogmos pas-kelbimu daugiau Visuotinių Bažnyčios Suvažiavimų nebus, tačiau popiežius Jonas XXIII nu-tarė ir vėl sušaukti. Tad beveik po 100 metų pertraukos vėl įvyks Visuotinas Bažnyčios Suvažiavimas. Idomių istorinių žinių apie pirmuosius dvidešimtis suteikia Dr. Hubert Jedin savo knygoje Ecumenical Councils of the Catholic Church (1960 - Herder).

VYT. P. VYGANTAS,

Brooklyn

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

**KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS**

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Blshop 2-1397

Daktaro kvotėjo:

Dr. S. Biežis	1,582
Dr. P. Zalatorius	103
Dr. K. Pautienius	13

Balsavime dalyvavo 1,791 narys.

jaunimą į vandens sportą įtraukus, sporto baseiną Smiltynėje įrengus ir baidarių bei jolų laivyną įkūrus, lietuviai galėję drąsiai rungtis su vokiečiais, ne vieną vietinę regatą suorganizuodami. Žinoma, daug prisidėjo ir paskiri jachtininkai entuziastai, kaip dr. V. Didžys (dabar Australijoje), mok. S. Šemerauskas ir kiti.

Lietuvos valstybingumas Klaipėdos krašte reikškesi kiekviena žingsnyje, kad net kiekiausi vokietininkai stebėjosi didlietuvių sugebėjimais ir energija. Klaipėdos uostas buvo pagilintas ir padidintas, miestas

(Nukelta į 4 psl.)

Nepriklausomybės laikais kasmet sausio 15 d. Klaipėdoje prie žuvusiųs dėl Lietuvos pajūrio atdavimo paminklo įvykdavo iškilmes, kuriose buvo prisiminama Klaipėdos krašto prijungimas prie Lietuvos.

KLAIPĖDA...

(Atkelta iš 3 psl.)

plėtėsi ištisomis naujų namų gatvėmis, Lietuvos pajūrio sostinė augo, gyvėjo ir lietuvių.

Žydintis Lietuvos užnugaris davė ir turistų, kuriems neužreko Palangos. Ypatingai juos traukė svajingoji Neringa su rivišiais paplūdimiais Smiltynėje, Nidoje ir visame Baltijos pajūryje.

Lietuvos valstybės globoje Klaipėdos kraštas 1923 - 1939 m. gyveno klestėjimo laikotarpį. Tik reikėjo politinės ramybės, kurią drumstė junkeriai iš užnemunės. Bet, nežinint, tai, per tą laikotarpį Klaipėdos krašte lietuvių atlikti darbai ilgai liudys apie lietuvių organizuotumą ir veržlumą, apie jų valstybingumą. Juk dar tebestovė didžiuliai uosto pastatai, milžiniški Vytauto Didžiojo gimnazijos ir Prekybos instituto rūmai, Ryto spaustuvių, puiki Raudonojo kryžiaus ligoninė radijo stotis, gražūs Donelaičio gimnazijos rūmai Pagėgiuose, nauji gyvenamųjų namų kvartalai, Telefono stotis, dideli skerdyklos pastatai Smeltėje ir daug kitų gražių pastatų.

J. Nendré

Kas Dirvos neskaito - daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Klaipėdos krašto Giedotojų Draugijos chorų dirigentų ir atstovų suvažiavimas 1929 m. birželio 12 d. Šulutėje, su vietos choristais. Sėdi J. Bruvelaitis, J. Jonušaitis, A. Vaičiūnas, Čekauskas.

S. Čiuplio nuotrauka

LAISVOS NUOMONĖS

Pamokos prezidentams

Sakoma kad iš senovės Graikijos paveldėtoji šveicariškoji ir anglosaksų demokratija yra tobuliausia valdymosi forma.

Feodaliniais laikais buvo įrodinėjama žmonėms, kad kiekviena valdžia iš Dievo. Demokrati-joje, kur dauguma vado, Abraomo Lincolno žodžiais tariant, valdžia yra iš žmonių, per žmones, žmonėms.

Bet ir tokia demokratija yra ne be trūkumų, ypač kai tokios de-

mokratijos kraštams reikiatvirkios valdžios santykių su diktatūriniais kraštais, kaip komunistinis blokas ir k. Tie trūkumai reiškiąsi perdideliame individualizme, kada į valdžios viršūnes išrinktieji žmonės yra veikiami dešinių ir kairių sparnų, konservatorių ir liberalų, nesutariančių dėl vienos linijos pagrindines problemas sprendžiant.

Monarchijose kandidatai į sostą yra ruošiami iš mažens ir tai žinome, su kokiais trūkumais jie pasireiškia, o demokratijose į valdžios viršūnes dažnai patenka žmonės be specialaus pasirušimo, tūlos "daugumos" parinkti, atsižvelgiant į kandidatų gabumus iškalbingai pasireikšti rinkimų metu. Ir todėl nenuostabu, kad tokie, patekę į valdžios viršūnes, pradžioje ilgai sugaišta "besimokydami" valdyti...

Taip atsitiko su dažnu JAV prezidentu, neišskiriančiu nei Harry Trumano, kuris, mirus Franklin D. Rooseveltui, staiga ne kaip pasijuto, kaip jis vėliau savo atsiminimuose pasisakė. Irgi Dwight D. Eisenhoweriui nepakako karo didvyrio aureolės iš karto tinkamai susiorientuoti Baltuosiuose Rūmuose. Panašiai yra ir su dabartiniu prezidentu.

Štai respublikonų partijos pirmininkas William E. Miller viename pobūvyje Washingtone prakaibėjo apie pamokas John F. Kennedžiui. Esą, vesti rinkiminę kompaniją ir prezidentauti yra du visai skirtingi dalykai. Iš kitų pamokų paminėta pamoka su Cuba ir su Chruščėvo "gerais norais".

J. Nendré

AR ŽINAI?

JAV KONSTITUCIJĄ paruošus trys Constitutional Convention delegatai atsisakė ją pasirašyti. Tai buvo Edmund Randolph, Elbridge Gerry ir George Mason. Kiekvienas iš jų turėjo rimtą pa-

LIETUVIŲ TAUTINĖS IDĖJOS VYSTYMASIS AMERIKOJE

(Dr. Stepono Biežio paskaitos santrauka, skaityta

ALT S-gos Chicagos skyriaus susirinkime) (3)

ALT Sandarai, apjungusiai vidurinę srovę ir dažnai vadinamai tautininkais bei sudariusiai trečiąją srovę, tokia apimtimi neteko ilgai egzistuoti. Tai tėsės tik vienuolika metų. Įvykęs Lietuvoje perversmas 1926 m. gruodžio 17 d. suskaldė sandariečius - tautininkus. Tai įvyko vien tik dėl to perversmo vertinimo.

Dalis narių perversmą griežtai pasmerkė palaikydami buvusią santvarką. O kita dalis šį perversmą teisingai, kaip neišvengiamą, nors ir prieškonstitucinį pasireiškimą, kuris, anot pastarųjų teigimo, išgelbėjo Lietuvos valstybės nepriklausomybės išlaikymą.

Pasmerkusieji perversmą sandariečiai, praminti kairiai-

siais sandariečiais, turėjo savo rankose valdybą ir laikraštį Sandarą. Tai jiems teikė moralinę stiprumą ir pasitikėjimą savi-
vimi.

Nesutarimui ir priešingumui kylant ir vis kas kartą aštrėjant, valdyba stipriau remiančius perversmą narius ėmė braukti iš savo organizacijos. Išbrauktųjų tarpe buvo K. S. Karpus, tuometinis Dirvos redaktorius ir J. O. Širvydas, Vienybės redaktorius.

Neatsižvelgiant į tokį aštrų valdybos elgesį, dešinieji sandariečiai, ty, pritariantieji perversmui, dar vis ieškojo priemonių ir galimybių sulaukyti nuo visišką organizacijos skilimo. Bet iš to niekas neišėjo. Ir visu jautrumu skilimo pulnuojanti žaizda atsivėrė, kuriai išgydyti nebuvo gero daktaro.

Pasipiktinimas ir bėrimai tik daugiau nuodų pylė ir į taip jau opią žaizdą. Ją laikas nors ir apgydė, bet žaizdos ir iki šiai dienai pasilieka, kaip liudininkės išsivijos gyvenimo dramų nevykusiai vaidinto epizodo, išsivijos daug energijos ir laiko ir pagaliau vidurinę srovę dar daugiau susmulkinusios.

Buvę dešinieji sandariečiai, atseit, dabartiniai tautininkai, liko "našlaičiais" ir "be pastogės". Tačiau Dirva ir Vienybė, tikriaus, Karpus Clevelande ir Širvydas New York'e, padėdami artimųjų bičiulių, pajėgė aplink save suburti nemažus skaičius pritarėjų ir rėmėjų. Tai davė pradžią ir pagrindą ketvirtajai srovei -- tautininkų srovei, kuri tuo metu dar neturėjo stipresnio apsiungimo į glaudžią savo organizaciją.

Prieš išvykstant 1929 m. Lievon J. O. Širvydai, įkurus New York'e Tautininkų Klubą, apie Dirvą vis daugiau spiečiantis jos širdingų rėmėjų ir 1928 m. Chicagoje įsikurus Margačiui vadovaujant Antanui Vanagaičiui ir jam aktyviai talkinant Antanui Olui, Antanui Lapinskui, Juozui Bachunui, Dr. Steponui Biežiui, Dr. Antanui Rudokui ir kitiems, savo susiklausimu tautininkai jau sudarė reikšmingą trikampį -- New Yorkas (Brooklynas) -- Clevelandas -- Chicago. Susiklausimu ir bendradarbiavimu buvo išvystyta jėga, su kuria kitos srovės jau rimtai skaitėsi, kaip su jau ketvirtą srove. Ji savo darbais atkreipė rimtą dėmesį ir pagarbą visos išsivijos.

Nors susigrupavęs trikampis savo veikloje gana sklandžiai susiklausė, tačiau vis buvo jaučiami trūkumai, kuriuos aptarti buvo sušauktas skaitingas ir reprezentativus suvažiavimas 1941 m. birželio 7 - 8 d. žinomo nuoširdaus patrioto Juozo Bachuno vasarvietėj Tabor Farmoje, dalyvaujant pačiam A. Smetonai. Šios reikšmingos tautininkų konferencijos visų dalyvių sutarimu buvo įkurta Lietuvai Va-

Customs Department of the U. S. Treasury". Kas šito nežinojo, dažnai vieton "antique" kurie brangiai kainuoja, pirkdavo tik "old junk". N.B.

duoti Sąjungą, kurios paskirti pats pavadinimas nusako. Čia pat dalyviai pradžios darbams sumetė per 2000 dolerių vykdyti užsibrėžtus tikslus. LVS greit išpopuliarėjo, įsikūrė eilė skyrių, savo uždavinius gerai ir garbingai atlikusių.

Gyvenimiški patyrimai ir besikeičiančio laiko eiga rodė reikalingą ir naudą tautininkų trikampio grupėms dar tampriau apsiunginti į vieną organizaciją su viena vadovybe, iš kurios išplauktų visos derktyvos bendrai veiklai. Šią idėją išskėlė Antanas Olis ir kaip iniciatorius daug pastangų įdėjo, kol buvo prieita prie vieningo sutarimo įkurti vieną bendrą tautininkų organizaciją.

Antano Olio troškimas buvo apvainikuotas New York'e 1949 m. gegužės 21 d. įkuriant Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą. Vienbalsiai jis buvo išrinktas pirmuoju pirmininku. Tai buvo gilių padėkos ir pagarbos pareiškimas už pastangas apjungti tautininkus.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga per dvylikos metų sėkmingo gyvavimo pasireiškė aktyvumu, našiais ir reikšmingais darbais bei pačios organizacijos augimu narių ir skyrių skaičiumi. Pažymėtini trys didingi Sąjungos suruošti sąskrydžiai Washington'e, stipriausios demokratijos sostinėje, kur gyvu žodžiu, televizijos priemonėmis ir per amerikietišką spaudą buvo garsintas lietuvių tautos geras vardas, įgyta naujų draugų vyriausybės ir Kongreso slugsniuose bei rasta palankumo pastangose dėl Lietuvos laisvinimo. Šiems sąskrydžiams vadovavo Antanas Olis, talkinant tauriam lietuviui adv. Antanui Lapinskui ir kitiems jo artimiems bendradarbiams. Čia A. Olio nuopelnas buvo neįkainuojamas ir Lietuvai labai pataraujantis.

Sąjungos nuoplenų reikia laikyti ir jos organą Dirvą, kuri iš savaitraščio virto tris kartus per savaitę leidžiamu laikraščiu. Čia ne vien ta svarba, kad padažnėjo, bet kad jos technika ir turinys padarė didelę pažangą ir šiose sąlygose skaitytųjų skaičiumi auga. Į Dirvos sumoderninimą įsijungė daug jėgų, kurios tą visą darbą ant savo pečių ir išnešė.

Kartais girdisi balsų, esą ideologinėms organizacijoms čia nėra ateities. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga nepripažįsta tokio pesimistiško teigimo. Kiekviena jos buvusi vadovybė davė naujų, konstruktyvių ir pastovių įnašų. Tai reiškia jos stiprėjimą ir šviesią pažiūrą į Sąjungos ateitį.

Dabartinė valdyba, vadovaujama energingo pirmininko Vytauto Abraičio, kaip tik gyvai reiškiasi. Tarpe tik darbų, ji rimtai užsimojo įsteigti jaunimo būrelį prie esamų Sąjungos skyrių ir juos auklėti tautinėje dvasioje. Tai tikrai svarbus ir toli siekias uždavinys lietuvių išlaikymui. Philadelphiaje jau keli metai tokis jaunųjų būrelis sėkmingai veikia vietinio skyriaus globojimas.

(Nukelta [5 psl.])

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. PR 8-9259

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. MARTEL 3 star Cognac 5th 5.39
2. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th 4.98
3. Arrow Coct. MARTINI or MANHATEN KVORTA 2.98
4. COINTREAU Liqueur 5th 4.75
5. Da SILVA 10 metų brandy .. 5th 3.69
6. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 3.59
7. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
8. Import. Prancūz. likeriai 5th 2.98
9. KIJAF vinas 5th 1.75
10. ZELLER SCHWARZE KATZE vinas 5ths. 1.29

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Ylrginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Metinis A. L. Tautinės Sąjungos** Clevelando skyriaus narių susirinkimas šaukiamas sausio 21 d., sekmadienį, 12 val. Dirvos patalpose — 6907 Superior Avenue.

Susirinkimo dienotvarkė: Prezidiumo rinkimas, valdybos pranešimas, revizijos komisijos pranešimas, susipažinimas su ALTS centro valdybos bendraščiais, valdybos rinkimai ir revizijos komisijos rinkimai ir einamieji reikalai.

Visi nariai prašomi susirinkime dalyvauti. Nariai neužsimokėję už 1961 m. nario mokestį prašomi jį sumokėti susirinkime.

• **Metinis SLA 136 kuopos narių susirinkimas** kviečiamas sausio 21 dieną, 12 val. Lietuvių salėje. Darbu tvarkoje: pajamų, išlaidų ir veiklos apyskaitų pranešimai bei tvirtinimai, bendrieji planai artimiausiam ateičiai, valdybos ir kitų organų rinkimai ir įvairūs kiti klausimai. Į tokį susirinkimą privalo atvykti visi nariai. Pradėkime naujuosius metus tvarkingai.

• **"Lietuviškas" punktualumas.** Neseniai Clevelande buvo tokių nuotykių: vieni rengėjai paskelbė, kad prasidėjo 29 minučių pavėlavimu, kiti pasiskelbė pradėję koncertą labai punktualiai (kaip tai suprasti?) — faktiškai pradėjo 34 minutėmis vėliau.

Jeigu artistai ar rengėjai patys kalti, tai teisinasi dažniausiai tuo, kad iš mandagumo norėjo laukti vėluojančios publikos dalies. Bet kuo kalti tie žiūrovai, kurie tinkamu metu atvyksta ir verčiami laukti?

Tad sausio 20 d., Lietuvių salėje Uošvė — B. Sruogos 3 v. komediją vaidinanti dramos studija nori gydyti šią bendrinę mūsų "ligą". Pasistengs, kad neapsirūpinę iš anksto bilietais svečiai, būtų aprūpinti (nuo 5 val.) mikliau, kad drabužių saugotojai dirbtų vikriau ir jau dabar atsiprašo, kad nelauks vėluojančių. Pradžią 6 val. reiškia šeštą. Bent taip pažadėjo režisoriai.

• **Clevelando Lietuvių Bendruomenės antros apylinkės valdyba** sausio 6 dienos posėdyje paskyrė \$200 pašalpą šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai. Pašalpa įteikta tos mokyklos surengtos Kalėdų eglutės metu.

Be to valdyba paskyrė \$200.00 auką Lietuvių Fondui. Auka įnešta į Lietuvių Bendruomenės sąskaitą Nr. 20656, The Superior Savings and Loan Association, 6712 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Clevelando Lietuvių Bendruomenės lėšos yra sukeltos visų lietuvių, kurie da-

TAUTINĖS IDĖJOS...

(Atkelta iš 4 psl.)

Reikia manyti ir tikėti, kad visi kiti skyriai paklausys valdybos reikšmingo pageidavimo ir įkurs savus jaunimo būrius, kurie išauklėti lietuviškoje dvasioje toliau vykdys tautinius principus.

Tautininkai iki šiol buvo ištikimi savo idealams ir juos drausmingai vykdė, dažnai net sunkias kliūtis nugalėdami. Tai gi ir šis, greta kitų dabartinės Sąjungos valdybos darbų, gražus ir būtinas ryžtas eiti į savo jaunimą vardan lietuviybės išlaikymo ir ugdymo, be abejo, ras šilumą pritarimą. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga tegali eiti tik pirmyn.

lyvauja mūsų parengimuose ir moka solidarumo mokestį, o tuo pačiu jie visi dalyvauja nors po menką dalelę šios šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos išlaidų ir visai naujai gimusiam mūsų visų Lietuvių Fondui.

E. Stempužienė

• **Lietuvių Bendruomenės abiejų apylinkių rengto Naujų metų sutikimo** aprašyme Dirvos Nr. 2, šias eilutes rašančiam, yra įsi-brovus klaida, būtent: buvo rašyta, kad jaunimo stalų papuošimo sponsoriais buvo Ona ir Kazys Karpiai, o turėjo būti parašyta, kad tokiais pat jaunimo stalų papuošimo sponsoriais buvo ir dr. Jonas ir Izabelė Stankaičiai. Jie irgi rengėjų neprašomi tam reikalui buvo paaukoję \$10.00. Nuširdžiai dėkojame už auką ir už įvykusių klaidą atsiprašome.

P. M.

Parengimų kalendorius

SAUSIO 20 D. Lietuvių salėje Vlado Braziulio Vad. dramos studijos premjera. Uošvė — B. Sruogos 3 v. komedija. Režisuoja V. Matulionis.

1962 m. VASARIO 3 D. LSK Žaibo vakaras — koncertas Slovenian Auditorium.

VASARIO 10 D. Čiurlionio Ansamblio Namuose, Lietuvių Fronto Bičiulių, Clevelando sambūrio pobūvis.

VASARIO 11 D. Vasario 16 minėjimas Naujosios parapijos salėje. Rengia ALT skyrius.

VASARIO 24 D. Lietuviams budžiams remti valdyba Čiurlio-

nio namuose rengia užgavėnių blynų balių.

KOVO 3 D. Dainavos Ansamblio koncertas — Slovėnų Auditorijoje. Rengia LB Clevelando I apylinkės valdybą.

KOVO 4 D. Lietuvių salėje Neringos Skaučių Tunto rengiama Kaziuko Mugė.

KOVO 10 D. Šv. Jurgio par. salėje, p. Stasiūnaičiai rody lietuvišką filmą. Rengia BALFas.

BALANDŽIO 28 D. 1962 m. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tradicinis vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

1962 m. GEGUŽĖS 12 D. Dirvos jaunųjų talentų varžybų koncertas Slovenian Auditorium.

1962 m. RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius — koncertas.

Parduodamas palikimas

Du plytiniai namai ant vieno sklypo. Vienas yra 2 šeimų 6-6, kiekvienas butas turi atskirą rūšį ir šiltu vandeniu apšildomi.

Kitas vienos šeimos iš 5 kambarių, apšildomas šiltu pučiamu oru. Du geri garažai. Teismo įkainuotojo įvertintas \$37,000. Parduodamas pigiau tos kainos. Geros pajamos.

Toje vietoje labai lengva išnuomoti. Dėl platesnių informacijų prašome skambinti

East Shore Realty
Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. MU 1-2154

(7)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Clevelando lietuviai budžiai N. metų proga buvo suruošę prie Roundup Lake išvyką, kur turėjo progos ant ledo pažaisti. Nuotraukoje iš kairės: L. Sabaliauskas, J. Dailidė, vadovas A. Pautienis, L. Kedys, J. Stankevičius, A. Langė, Senda, R. Grincius, I. Žukaitytė, A. Šarkauskas, M. Pautienis, V. Vencitė, Nakelis, Pautienytė, Vencius, tėvų komiteto pirm. V. Rutkauskas, Jonaitis, Rutkauskas ir kt.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

DEPOSITS MADE BY JANUARY 20th EARN INTEREST FROM JANUARY 1st

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką ducną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit pateakinti.

LIETUVIŠKI SORIAI, JUODA DUONA. AUŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$10.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$6.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakyamą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

WORCESTERIO LIETUVIŲ ŽINIOS

Praktikuoti Kalėdiniai papročiai

Praeitų metų gruodžio 22 d. Worcesterio skautės susiruošė lietuviškas kūčias, į kurias atsilankė tėvų komiteto pirmininkas J. Palubinskas ir dvasios vadovas kun. Steponaitis.

Vienoms mergaitėms be ruošiant kūčių stalą, kitos mokėsi daryti Kalėdų eglutę žaisliukus — šiaudinukus. Per kūčias buvo išlaikytos pilnos kalėdinės tradicijos. Po kūčių tuntininkė E. Gorodeckienė papasakojo apie lietuviškus kalėdinius papročius ir burtus. Čia pat mergaitės pabandė burti savo laimę.

Kalėdų eglutė mokiniam

Šeštadieninės lituanistikos mokyklos tėvų komitetas, kaip ir kiekvienais metais suruošė mokiniam Kalėdų eglutę, kuri įvyko praėjusių metų gruodžio 31 d. šv. Kazimiero parapijos salėje. Programoje pasirodė patys mokinukai su lietuviškom eilėmis, dainomis ir žaidimais. Visų lauktas Kalėdų senis kiekvieną apdovanojo.

Mokyklai šiuo metu vadovauja Vytautas Mačys, kuriam talkininkauja Gema Šermukšnytė, Dalia Mačytė ir Stasys Raudonis.

Naujų metų sutikimas

Naujuosius metus Worcesterio lietuviai sutiko ke- liose vietose.

Skautų tėvų komitetas jaukiose miesto parko patalpose suruošė sutikimą skautams ir jų tėveliams, o Meno Mėgėjų Ratelis savo nariams ir jų artimiesiems. Meno ratelis šiuo metu kruopščiai ruošiasi pavasariniam choro koncertui. Taip pat pradėta repetuoti P. Vaičiūno "Sudrumstoji ramybė", kurią tikimasi paruošti šių metų rudenį.

Tradicinis skautų banketas

Worcesterio vietininkijos skautai ir skautės savo tradicinį banketą ruošia š. m. vasario 3 d. Eden Gardens salėje. Banketo metu bus išpildyta įdomi programa. Po programos šokiai grojant garsiajam Perry Conte orkestrui.

Pakvietimus galima užsisakyti iki sausio 28 d. šiais telefonais: PL 7-6918, SW 1-5042 ir PL 6-0086.

A. Z.

KAS IR KUR?

• **Gen. J. Jackus** su žmona ir sūnum Artūru tebegyvena Kaune, Aušros gatvėje. Apie tai sužinom iš "Tiesoje" atspausito tūlo E. Uldukio pikto rašinio, kam jis tebeturi pusę namo ir generolo šeimai tebetalkina sena tarnaitė, pas juos daug metų tarnavusi.

• **Dr. J. Ramunis**, Dirvos bendradarbis iš Chicagos, persikėlė į Victoria, Ill. ir ten atidaro savo medicinos ofisą.

• **Silanija Gedvilaitė**, iš Richmond Hill, 17 metų, pripažinta geriausiai anglų kalbą mokanti iš 6,000 geriausių mokinių.

• **Puota Jūros Dugne**, — tradicinis lietuvių jūrų skautijos balius, šiemet rengiamas vasario 3 d. Western Ballroom salėje, pasižymės originaliu fantastišku. Juodkrantės ir Baltijos tuntai ir Korp! Gintaras visu kruopštumu ruošiasi ir atsilankiusiųjų neapvils.

Visiems patariama iš anksto rezervuoti vietas, skambinant T. Merkelienei telef. LA 3-5499. Skambinti kasdien iki 10 val. vak.

PAIEŠKOMI

Ežerskienė - Balvoclytė Ona, gimus Telšių apskrity, atvykus į Chicagą 1914 m.

Kišunas Bronislava, apie 60 metų amžiaus, atvykus į Chicagą 1940 m.

Krajauskas Vincentas, gimęs Jadvygavos kaime, Šiaulių apskrity, atvykęs į Chicagą 1914 m.

Kripkauskas Adolfas, Zenono sūnus, gimęs 1895 - 6 metais.

Marūnas Vincas, Jono ir Antaninos Palubinskaitės Marūno sūnus, gimęs Katinų kaime. Janų valsčiuje, Šakių apskr.

Pačekojis Antanas iš Meiliūnų kaimo, atvykęs prieš I karą.

Pocius Ona, gyvenanti So. Oakley Ave. (Jai yra laiškas iš M. Jankauskaitės).

Venslovas Petras, Alberto ir Marijos Markevičiūtės Venslovų sūnus, gimęs Maikūnų kaime, Šaločių v., Biržų apskr.

Jieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į

Lietuvos Generalinį Konsulatą
6147 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Ill.
Telefonas - RE - 7-8334.

SUSIJUNGIA DVI GELEŽINKELIŲ BENDROVĖS

New York Central ir Pennsylvania geležinkelių bendrovės, aiškindamosios finansiniais sunkumais, sutarė sujungti į vieną 5.4 bilijonų dolerių valdymo sistemą. Naujoji bendrovė vadinsis Pennsylvania New York Central Transportation Co.

Bendrovių susijungimą turi patvirtinti Interstate Commerce Commission. Pennsylvania buvusieji šėrai, kurių yra 13,167,754, bus iškeisti vienas už vieną. New York Central, kurių yra 6,521,838, gaus 1.3.

Susijungusi bendrovė kontroliuos apie 20,300 mylių geležinkelių, arba 10% visų JAV geležinkelių, dabar veikiančių.

Susijungimas, neabejotina, palies ir daug tarnautojų, kurie kelia didelį rūpestį, nes kitur darbo jiems bus sunku gauti. Kiek žinia, tose bendrovėse tarnauja nemažai ir lietuvių, kaip Clevelande, Chicagoje ir kitur.

Pianistė Leona Lauraitis

Iškilios pianistės rečitalis Chicagos Jaunimo Centre

Sausio 21 d. Jaunimo Centro didžioje salėje čia gimė lietuvaitė Leona Lauraitis duos rečitalį.

Pianistės pavardė senesnės kartos Amerikos lietuviams yra gerai žinoma ir jie ne kartą žavėjosi Leonos Lauraitis iškilium pianino skambinimu. Anksčiau ji gana dažnai pasirodydavo įvairiuose lietuvių rengimuose koncertuose.

Leona Lauraitis gimė Oklahomoje. Būdamą 4 m. amžiaus su tėvais persikėlė į Chicagą, kur už metų pradėjo privačias muzikos pamokas. Jos talentas buvo tuoju pastebėtas. Tai paskatino tęsti studijas Chicagos American Conservatory of Music. Studijų metu pianistės talentas dar daugiau išryškėjo. Sulaukusi 15 m. amžiaus ji davė rečitalį Chicagos Kimball Hall. Vėliau pasisėkusį rečitalį davė Chicagos Orchestra Hall. Čia pasirodyti įgalino laimėjimas specialaus konkurso.

Pastaruoju metu pianistė dažnai pasirodo įvairiose Vidurinių Vakarių vietovėse. Rečitaliui Chicagoje kruopščiai ruošiasi, programon įtraukdama Wagnerio, Liszto, Bacevičiaus ir kt. kūrinius. Tikimasi, kad Chicagos lietuviškoji visuomenė pakankamai susidomės ir gausiai užpildys Jaunimo Centro salę. Bilietai iš anksto gaunami Jaunimo Centre ir J. Karvelio prekybos namuose.

Sukūrė lietuviškas šeimas

Naują lietuvišką šeimą sukūrė Chicagoje Vytautas Bikulčius ir Ona Kreivėnaitė, dukterė Zuzanos ir Juozo Kreivėnų. Sutuoktuvės įvyko gruodžio 30 d. Cicero šv. Antano parapijos bažnyčioje ir vaišės tos pačios parapijos salėje.

V. Noreikos nuotrauka

Gruodžio 25 d. Chicagoje įvyko sutuoktuvės ALT S-gos veikejo Teodoro ir Barboros Blinstrubų dukters Daivos ir Romano Petkaus. Apačioje: sutuoktinių vaišės įvyko Del Bado viešbuty, kuriose dalyvavo apie 400 svečių.

V. Noreikos nuotrauka

PIANISTĖS LEONOS LAURAITIS RECITALIS

1962 M. SAUSIO 21 D., 4 VAL. P. P.
CHICAGOJE,
Jaunimo Centro didžioje salėje
5620 So. Claremont St.

Bilietai gaunami:
Jaunimo Centre,
telef. PR 8-7227
J. Karvelio prekybos namuose,
3322 S. Halsted St., telef.
YA 7-0677.

Visi kviečiami
atsilankyti.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

SAUSIO 27 D. Jūratės ir Kastyčio Operos Fondo balius Western Ballroom salėje.

SAUSIO 28 D. Lietuvių Istorijos Draugijos metinis susirinkimas.

VASARIO 3 D. Chicagos jūrų skautijos tradicinis balius "Puota jūros dugne" Western Ballroom salėje.

VASARIO 3 D. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos tra-

• V. Kecorius, iš Toronto, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Algis Ratkelis, iš Los Angeles, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• N. Miškinis, iš Detroit, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• M. Paškevičius, iš Chicagos, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$4.00 auką.

dicinis balius Drake viešbutyje 7:30 val. vakare.

KOVO 4 D. Chicagos skautų Kaziuko mugė Jaunimo Centre.

KOVO 17 D. Laiškų Lietuviams metinė šventė Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 1, 7, 16 D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Martijos gimnazijos salėje.

